

Postanowienie z dnia 6 maja 2008 r.

I PZ 6/08

Kwota premii, od której zależeć ma wysokość emerytury, nie określa wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w sprawie przed sądem pracy o ustalenie jej wysokości dla potrzeb przeliczenia emerytury (art. 398² § 1 i art. 22 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 maja 2008 r. sprawy z powództwa Edwarda G. przeciwko F.A.P. SA z siedzibą w B.-B. o ustalenie wysokości wynagrodzenia zawartego w treści zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 20 listopada 2007 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej odrzucił skargę kasacyjną powoda Edwarda G. ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.).

Powód wystąpił z pozwem o ustalenie wynagrodzenia w latach 1967-77, wyższego niż podane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp 7), w celu przeliczenia jego emerytury, przez uwzględnienie wypłaconych premii. Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej wyrokiem z 13 lutego 2007 r. oddalił powództwo przyjmując brak legitymacji biernej strony pozwanej - F.A.P. SA w B.-B. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem z 17 maja 2007 r. oddalił apelację powoda ze względu na brak interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w ustaleniu wysokości wynagrodzenia dla celów ubezpieczeniowych, gdyż powód może wystąpić o ustalenie wysokości emerytury do organu rentowego (wyrok SN z 1 grudnia 1983 r., I PRN 189/83, OSNCP 1984 nr 7, poz. 121; uchwała z 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, OSNCP

1988 nr 10, poz.132). Po wniesieniu skargi kasacyjnej pełnomocnik powoda radca prawny został wezwany do podania wartości przedmiotu zaskarżenia i określił ją na kwotę 97.370 zł, jako wartość brakujących premii w zaświadczeniu o wynagrodzeniu (Rp 7) obejmującym lata 1967-77. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej postanowieniem z 21 września 2007 r. odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wobec nieopłacenia jej opłatą stosunkową, lecz tylko podstawową w kwocie 30 zł.

Po zażaleniu pełnomocnika powoda wskazującego, że podana wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiadała wartości pieniądza w latach 1967-77, czyli przed denominacją 97.370 zł, Sąd Okręgowy postanowieniem z 20 listopada 2007 r. uchylił swoje postanowienie z 21 września 2007 r. na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. i odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398² § 1 k.p.c. ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia wynoszącą 9 zł i 37 gr.

W zażaleniu powód zarzucił naruszenie prawa, gdyż po przeliczeniu wartości spornej premii z lat 1967-77 obecna jej wartość wynosi 40.200 zł i taka też jest wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. W sprawie o prawo majątkowe konieczne jest oznaczenie wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia dla apelacji i skargi kasacyjnej. Zaniechano tego wcześniej, co jednak nie usprawiedliwia dowolnego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Skarżący nie określił właściwie tej wartości.

Wartość przedmiotu sporu określa się nie tylko w sprawach o świadczenie lecz również w innych sprawach majątkowych (art. 19 § 2 k.p.c.). Należy do nich także powództwo z art. 189 k.p.c., gdy ustalone prawo lub stosunek prawny mają charakter majątkowy. Nie obejmuje ono ustalania samych faktów, gdyż takie ustalenie nie może być samodzielnym przedmiotem powództwa (sprawy sądowej). Sąd ustala fakty tylko wtedy, gdy mają wpływ na rozstrzygnięcie o prawie. Zasada ta dotyczy również powództwa o ustalenie prawa lub stosunku prawnego, którego nie uzasadnia sam interes faktyczny lecz prawny w określonym ustaleniu prawa lub sto-

sunku prawnego (art. 189 k.p.c.). Powód wystąpił o ustalenie wysokości wypłaconej mu w latach 1967-77 premii dla przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

W tym postępowaniu zażaleniowym nie można wiążąco ocenić, czy prawidłowe było stwierdzenie braku interesu prawnego jako przyczyny oddalenia apelacji (art. 189 i 385 k.p.c.). Wnosząc skargę powód podtrzymuje jednak żądanie (powództwo), mimo wskazania w zaskarżonym wyroku na możliwość dochodzenia ustalenia wysokości wynagrodzenia i przeliczenia podstawy emerytury w odrębnym postępowaniu przed organem rentowym z prawem odwołania się do sądu ubezpieczeń społecznych. Konsekwentnie rodzi to pytanie o sposób ustalenia wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w sprawie, w której przedmiotem żądania jest samo ustalenie wysokości wypłaconej premii i odpowiednie skorygowanie zaświadczenia o wynagrodzeniu (Rp 7). Interes prawny był tu zasadniczym elementem sprawy warunkującym dopuszczalność powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.). Decydował o jej majątkowym charakterze i determinował sposób ustalenia wartości przedmiotu sporu oraz zaskarżenia. Interes ten powód sam wystarczająco precyzyjnie określił w pozwie i w dalszym postępowaniu, również w skardze kasacyjnej. Chodzi o ustalenie wielkości przychodu mającego wpływ na zwiększenie podstawy wymiaru emerytury. Takie żądanie powództwa o ustalenie wysokości wypłaconej premii, a więc określonego przychodu, ma służyć do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury i w efekcie doprowadzić do uzyskania jej w wyższej wysokości. Właśnie taki efekt dochodzonego ustalenia decyduje o wartości przedmiotu zaskarżenia, gdyż kwota premii stanowi ustalenie tylko samego faktu, jakim jest wypłacenie określonej części wynagrodzenia. Dla wartości przedmiotu zaskarżenia konieczne było więc ustalenie wartości majątkowej prawa, które warunkuje powództwo o ustalenie. Wartość tego prawa określa różnica pomiędzy emeryturą otrzymywaną i tą, którą powód mógłby uzyskać po przeliczeniu świadczenia na podstawie ustalonych premii z lat 1967-77. Interes prawny, przy założeniu, że sprawę winien rozpoznać sąd pracy i samo powództwo na podstawie art. 189 k.p.c. jest dopuszczalne, wyraża się więc w wyższej emeryturze, jaką mógłby uzyskać przy uwzględnieniu powództwa. Prowadzi to do prawnego algorytmu ustalania i przeliczania wysokości emerytury. Jego elementy składowe określa ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Chodzi tu o sposób przeliczenia z art. 111 w związku z art. 53 tej ustawy wraz z przepisami dotyczącymi podstawy wymiaru (wskaźnika wysokości podstawy wymiaru) i kwoty bazowej (art. 15 i 19). Różnica w wysokości emerytury aktualnej i zakładanej (hipotetycznej) wyznacza wartość

przedmiotu sporu (art. 22 k.p.c.). Inaczej ujmując skarżący winien z zastosowaniem ustawowego algorytmu wykazać, iż sporne kwoty premii zwiększyłyby na tyle jego emeryturę, iż wartość roczna tej różnicy przekraczałaby 10 tys. (art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 22 k.p.c.). Tak wyliczonej wartości przedmiotu zaskarżenia skarżący w ogóle nie przedstawił. Natomiast cały czas niezasadnie wskazuje na kwotę łączną premii, która należała do podstawy faktycznej sprawy i stąd sama w sobie nie mogła decydować o wartości przedmiotu zaskarżenia. Bez znaczenia było więc to czy jej wartość określono przed czy po denominacji. Skarżący ma właściwie określić wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Nie uczynił tego według wskazanych wymagań. Odrzucenie skargi z tej przyczyny ostatecznie okazuje się zasadne. Skarżący nie mógł zmieniać wartości przedmiotu zaskarżenia przez podanie jej dopiero w zażaleniu. Nowa kwota określona w zażaleniu na 42 tys. zł, nawet gdyby za skarżącym założyć, że ekwiwalentnie (wartościowo) odpowiada premii z lat 1967-77, nadal należy do sfery faktycznej, która nie decyduje o wartości przedmiotu zaskarżenia. Kwota premii (przychodu), od której zależeć ma wysokość emerytury, nie określa wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w sprawie o ustalenie wysokości wynagrodzenia (Rp 7) dla potrzeb przeliczenia emerytury.

Z tych motywów, wobec nieokreślenia wartości przedmiotu zaskarżenia, od której zależało przyjęcie skargi, oddalono zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

=====